

Odbor za razvoj

2023/0264(BUD)

20.9.2023

MIŠLJENJE

Odbora za razvoj

upućeno Odboru za proračune

o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2024.
(2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Ilan De Basso

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da u kontekstu sve veće geopolitičke nestabilnosti, kriza i prirodnih katastrofa EU mora ojačati svoju ulogu vjerodostojnom suradnjom s partnerskim zemljama u susjedstvu i na globalnom jugu;
 - B. budući da se prema podacima Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja predviđa da će do kraja 2023. humanitarnu pomoć trebati 339 milijuna ljudi i da EU mora biti spreman isporučiti pomoć u skladu sa svojim obvezama;
 - C. budući da se od početka ruske ratne agresije na Ukrajinu pogoršala već postojeća akutna nesigurnost opskrbe hranom i pothranjenost na globalnom jugu;
 - D. budući da se produbljuje jaz između humanitarnih potreba i resursa; budući da je, prema podacima Službe za praćenje financija Ureda UN-a za koordinaciju humanitarnih pitanja (OCHA), 2022. zadovoljeno samo 57 % potreba za financiranjem; budući da se globalno financiranje humanitarne pomoći i dalje u velikoj mjeri oslanja na vrlo ograničen broj donatora, pri čemu deset najvećih donatora humanitarne pomoći osigurava više od 85 % ukupnih financijskih sredstava;
 - E. budući da bi doprinos iz proračuna Europske unije za 2024. za partnerske zemlje globalnog juga trebao biti usklađen s ambicijama Unije da postane klimatski neutralna najkasnije do 2050., kao i s međunarodnim obvezama Unije, posebno Pariškim sporazumom i Sporazumom iz Kunminga i Montreala, te da bi trebao znatno doprinijeti provedbi europskog zelenog plana, strategije EU-a za bioraznolikost do 2030., strategije „od polja do stola”, akcijskog plana za kružno gospodarstvo, strategije održivosti u području kemikalija i akcijskog plana za nultu stopu onečišćenja;
1. pozdravlja pozornost koja se pridaje naslovu 6. u prijedlogu izmjene VFO-a za razdoblje 2024. – 2027. u vidu povećanja gornje granice za naslov 6. za 10,5 milijardi; naglašava da bi to povećanje trebalo smatrati minimumom koji je potreban kako bi Unija mogla odgovoriti na različite izazove u trećim zemljama i doprinijeti ispunjavanju obveza iz ciljeva održivog razvoja; apelira na Vijeće da na vrijeme postigne dogovor o izmjeni VFO-a kako bi se ona odrazila već na proračun za 2024.; također poziva države članice da ispune obvezu da najmanje 0,7 % svojeg bruto nacionalnog dohotka namijene službenoj razvojnoj pomoći i u tom pogledu pozdravlja Zaključke Vijeća od 22. svibnja 2023. kojima se države članice potiču da odgovarajući udio, primjerice 10 %, svojeg proračuna za službenu razvojnu pomoć namijene humanitarnom djelovanju; nadalje ističe hitnu potrebu za ulaganjem još većih napora u proširenje baze resursa za humanitarno djelovanje, oslanjajući se na resurse tradicionalnih, novih i potencijalnih donatora, privatnog sektora i drugih dionika, kako bi se riješio problem manjka financiranja humanitarne pomoći;
 2. podsjeća da Unija surađuje s velikim brojem zemalja i da će instrumenti EU-a za vanjsko financiranje doprinijeti postizanju međunarodnih obveza i ciljeva na koje je Unija pristala, posebno Programa održivog razvoja do 2030. i njegovih ciljeva održivog

razvoja te Pariškog sporazuma;

3. naglašava da je ljudski razvoj, uz postizanje UN-ovih ciljeva održivog razvoja, ključni prioritet Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da razvojna pomoć EU-a prvo dođe do građana; žali što je Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa od početka višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. nedovoljno financiran, čime je nastao jaz između velikih ambicija EU-a na globalnoj sceni i raspoloživih sredstava za njihovo postizanje. podsjeća da su preispitivanje Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa i revizija VFO-a, kojima bi trebalo ponovno prilagoditi proračun EU-a za 2024., ključne prilike da se to promijeni;
4. apelira na Komisiju da poštuje svaki proračunski cilj utvrđen u Uredbi o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, posebno 30 % za klimu, 85 % za rodno osviještenu politiku, 20 % za ljudski razvoj te da dostavi detaljne brojčane podatke o provedbi horizontalnih ciljeva i programiranju za preostalo razdoblje VFO-a, posebno u pogledu klime, migracija, biološke raznolikosti i rodno osviještene politike; napominje da je 2021. udio rezerviranog iznosa kojim se doprinosi cilju u području migracija i prisilnog raseljavanja iznosio 14 %, čime se premašena okvirna ciljna vrijednost od 10 %; s posebnom pozornošću napominje da su migracije glavna sastavnica povećanja gornje granice naslova 6. od 10,5 milijardi EUR u okviru prijedloga za reviziju VFO-a; žali zbog toga što udio rezerviranih iznosa koji doprinose klimatskim ciljevima iznosi 18,5 %, što je drastično ispod cilja od 30 %; zabrinut je zbog toga što, prema navodima Komisije, ciljna vrijednost potrošnje za biološku raznolikost utvrđena za 2026. i 2027. na 10 % najvjerojatnije neće biti dosegnuta te stoga naglašava potrebu za ulaganjem dodatnih napora kako bi se osiguralo da se da ciljna vrijednost dosegne; ističe da manjak sredstava za financiranje bioraznolikosti u razdoblju 2021. – 2030. iznosi oko 18,69 milijardi EUR godišnje i da bi takvo stanje trebalo što prije popraviti;
5. podsjeća da bi barem 85 % novih mjera koje se provode u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa trebalo imati rodnu ravnopravnost kao jedan od glavnih ili bitnih ciljeva, a najmanje 5 % tih mjera trebalo bi imati rodnu ravnopravnost te prava i osnaživanje žena i djevojčica kao jedan od glavnih ciljeva; pozdravlja činjenicu da je Komisija u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. dodatno razradila metodologiju za praćenje rashoda povezanih s rodnom ravnopravnošću; poziva Komisiju da holistički procijeni utjecaj rashoda na rodnu ravnopravnost i osigura dostupnost svih relevantnih podataka za praćenje;
6. poziva na dodatna ulaganja za rješavanje zastoja u priznavanju i zaštiti spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, kao i općeg nazadovanja u pogledu prava žena i rodne ravnopravnosti u zemljama u razvoju; u tom pogledu naglašava da bi prednost trebalo dati ciljanom potpori organizacijama civilnog društva i zajednicama koje se zalažu za poštovanje spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, prava žena, rodne ravnopravnosti te zajednice LGBTIQ+ i drugog marginaliziranog stanovništva;
7. naglašava da je potrebno kontinuirano raditi na dostizanju ciljnih vrijednosti uključivanja klimatskih pitanja i bioraznolikosti, koji su utvrđeni u Međuinstitucijskom

sporazumu od 16. prosinca 2020., u proračun Unije i rashode Instrumenta Unije za oporavak; naglašava da je potrebno osigurati dosljednost između financiranja u području klime i bioraznolikosti te poziva Komisiju da prilikom predstavljanja nacrtu proračuna objavi količinu i udjele rashoda koji će doprinijeti objema tim ciljnim vrijednostima po programu, uključujući Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa; naglašava potrebu za provođenjem dostatnih *ex post* evaluacija, s posebnim naglaskom na utjecaju projekata na klimu i biološku raznolikost;

8. s velikom zabrinutošću konstatira da je humanitarna pomoć i dalje najopterećeniji instrument u okviru naslova 6.; upozorava da *ad hoc* rješenja u vidu povećanja proračunskih sredstava iz drugih izvora financiranja ili nove raspodjele i preraspodjele sredstava nisu održiva; poziva Komisiju da postavi i zadrži čvrstu osnovu za predvidljivu i principijelnu humanitarnu pomoć jer nije vjerojatno da će se tendencija porasta izvanrednih situacija usporiti, među ostalim zbog humanitarnog učinka sve većeg broja vremenskih nepogoda koje se očekuju do 2027.; također naglašava da je potrebno povećati djelotvornost i učinkovitost humanitarnog sustava i uložiti dodatne napore za smanjenje humanitarnih potreba; podsjeća da Instrument za Ukrajinu, koji je predložen u izmjeni VFO-a, neće biti dovoljan da se iz njega pokriju sve humanitarne potrebe u Ukrajini; traži povećanje od 1 milijarde EUR u proračunskoj liniji za humanitarnu pomoć u odnosu na Komisijin prijedlog, predviđajući potrebe glavnih humanitarnih aktera i uzimajući u obzir da je proračun EU-a za humanitarnu pomoć 2022. nakon nekoliko povećanja dosegno iznos od 2,62 milijarde EUR te da slične potrebe i dalje postoje za 2024.; iznimno je zabrinut zbog sve veće nesigurnosti opskrbe hranom u zemljama u razvoju, koja je dodatno produbljena ratnom agresijom Rusije na Ukrajinu, te poziva Komisiju da podrži partnerske zemlje u pogledu povećanja sigurnosti opskrbe hranom;
9. pozdravlja činjenicu da se Komisija obvezala u proračunu EU-a za razvojnu pomoć povećati udio za obrazovanje s 10 % na 13 %; sa zabrinutošću primjećuje trajno visoku stopu nepismenosti u najslabije razvijenim zemljama; ističe da je nepismenost rodno uvjetovan problem, koji pogađa dvije trećine žena diljem svijeta;
10. podsjeća da žene i djeca snose najveće posljedice ograničenog pristupa humanitarnoj pomoći i da su najizloženiji nasilju i zlostavljanju; poziva da se pri donošenju proračunskih odluka primjenjuje transverzalni pristup koji u središte stavlja djecu; poziva Komisiju da uvede pokazatelj za djecu kako bi se mogla pratiti vanjska potrošnja Unije na razvoj i zaštitu djece u humanitarnom okruženju, u skladu sa strategijom EU-a o pravima djeteta (2021. – 2024.);
11. izražava zabrinutost zbog financijske situacije Agencije Ujedinjenih naroda za pomoć palestinskim izbjeglicama (UNRWA) te poziva da se 2024. poveća financijska potpora EU-a toj Agenciji kako bi dosegla ukupan iznos od 110 milijuna ne bi li se osiguralo neometano pružanje ključnih usluga jednoj od najugroženijih skupina stanovništva na Bliskom istoku;
12. ponovno potvrđuje ključnu ulogu organizacija civilnog društva kao razvojnih aktera u provedbi programa vanjskog djelovanja EU-a i primjeni vrijednosti Unije; poziva na njihovo aktivno sudjelovanje u izradi proračunskih planova.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	20.9.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 16 -: 2 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Hildegard Bentele, Stéphane Bijoux, Dominique Bilde, Christophe Clergeau, Ryszard Czarnecki, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Karsten Lucke, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Michèle Rivasi, Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Frances Fitzgerald, Marlene Mortler, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Róza Thun und Hohenstein

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

16	+
PPE	Hildegard Bentele, Frances Fitzgerald, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Marlene Mortler, Janina Ochojska
Renew	Stéphane Bijoux, Róza Thun und Hohenstein
S&D	Christophe Clergeau, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Erik Marquardt, Michèle Rivasi

2	-
ID	Dominique Bilde, Bernhard Zimniok

1	0
ECR	Ryszard Czarnecki

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani